

«Книжок країна чарівна чекає на гостини»

Методичні рекомендації бібліотечним працівникам щодо організації та проведення у 2018 році Всеукраїнського тижня дитячого читання

«Дайте дітям книги, і ви дасте їм крила»

Йелла Ленман

«Книжок країна чарівна чекає на гостини» – під такою назвою цього року відбудеться Всеукраїнський тиждень дитячого читання у бібліотеках Сумщини, основним завданням якого є популяризація серед дітей і дорослих читання, книги і бібліотеки, як скарбниці знань.

Тиждень дитячого читання – одне з найбільших бібліотечних свят року. Традиції Тижня – це яскраве оформлення бібліотеки, проведення театралізованих свят і вистав за участю героїв улюблених дитячих книг, численних конкурсів і літературних зустрічей з тими, хто творить книгу. У центрі заходів Тижня – Книга і Читач.

Враховуючи той факт, що джерела української книги мають давні коріння, доцільно під час проведення Всеукраїнського тижня дитячого читання зробити історичний екскурс у Київську Русь і розповісти про славне минуле нашої держави, акцентувавши увагу на питаннях появи та розвитку української книги. Адже в календарі цього року багато ювілейних дат, так чи інакше, пов'язаних з цією темою.

Рекомендуємо включати до плану проведення Тижня, наприклад, такі заходи, як: книжкові кастинги, ярмарки читацьких думок, інформаційні квести, літературні слаломі, творчі палітри, бібліографічні привали, електронні презентації книг-лауреатів літературних премій і книг-ювілярів, мандрівки літературними веб-сайтами тощо. Радимо провести також низку заходів, які передбачають активну участь юних читачів бібліотеки: книжкові фуршети, книжкові джеми для читачів-гурманів, конкурси малюнків, творчі майстерні, літературні подіуми, літературні дефіле, вікторини, ігри-подорожі, літературні змагання, бібліотусовки ерудитів, які розвивають у дітей мислення і спонукають взяти в руки ту чи іншу книжку.

Плануючи програму Тижня на 2018 рік, враховуйте успішні власні традиції його проведення, а також зверніть увагу на методичні рекомендації щодо його організації Сумської обласної бібліотеки для дітей попередніх років. При розробці заходів Тижня радимо звернути увагу на літературні та пам'ятні дати 2018 року, які розміщені на веб-сайті ОБД (рубрика «Бібліотечному фахівцю»: оголошення, листи, інформації).

Пропонуємо орієнтовну тематику днів Тижня:

- 1-й день – **Урочисте відкриття Тижня** «Тиждень читання дитячого в березні ми відкриваємо!» /«Забавні пригоди на Книжковій планеті»/
2-й день – **День письменників-ювілярів** «Вам пропонує ювіляр»
3-й день – **День книг-ювілярів** «Зорепад книжкових ювілеїв»
4-й день – **День нової книги** «Нові книги – нові зустрічі або Три причини прочитати»
5-й день – **День творчості** «У книжковім дивосвіті виростають творчі діти»
6-й день – **День Книги та Інтернету** «Пошукай. Подивись. Почитай».
7-й день – **Закриття Тижня.** «Читаємо всією родиною».

Запорукою успіху проведення Тижня є оригінальне та яскраве оформлення бібліотеки. Це можуть бути книжково-ілюстративні виставки: *виставка-вшанування, виставка книг – ювілярів року, виставка-вікторина, виставка-подорож, виставка-знайомство, виставка-феєрія, виставка-презентація, виставка-інсталяція, виставка-рейтинг, виставка-серпантин, виставка-пропозиція тощо.*

Відкриття Тижня – це театралізоване свято, карнавали улюблених книжкових героїв, інсценізації уривків з книг, зустрічі з письменниками, журналістами, музикантами. Проведення таких заходів – це спільна творча робота дітей і дорослих, один з найефективніших засобів популяризації книги. Добре, коли свято розпочинається у бібліотечному фойє і користувачів запрошують до участі у різноманітних бліц-конкурсах та знайомлять з програмою на усі дні Тижня.

Заходи *другого* дня Тижня присвячені **письменникам-ювілярам** української та зарубіжної дитячої літератури та письменникам-землякам. Важливе місце у проведенні цього дня, як і всіх інших, посідають *виставки* – візитні картки бібліотеки. До уваги користувачів цього дня радимо запропонувати: *виставку-вшанування* письменників-ювілярів «Є імена і є такі дати...», *виставку-пропозицію* «Вам пропонує ювіляр», «Улюблений автор – читачеві», *виставку-презентацію* «Ювілейна мозаїка».

Зацікавлять дітей молодшого віку: *літературна година* «Казковий світ Наталії Забіли» (до 115-річчя від дня народження), *гра-пригода* за твором Платона Воронька «Казка про Чугайстра» (до 105-річчя від дня народження), *літературна вікторина* «Чарівна скринька Шарля Перро» (до 390-річчя від дня народження). Користувачам-учням середнього шкільного віку буде цікавою *літературна гра* за творами А.Давидова «Знай. Люби. Бережи», *літературне досє* «Чари Олесевої поезії» (до 140-річчя Олександра Олеса), *поетичні відеочитання* «Мій улюблений вірш Василя Стуса» (до 80-річчя від дня народження), *літературна вітальня* «Поет-лірик, поет-патріот» (до 130-річчя від дня народження Володимира Сосюри).

Ювілярами є не лише письменники, але й герої книг. Саме їм рекомендуємо присвятити *третій* день Тижня «**Зорепад книжкових ювілеїв**». Пропонуємо до цього дня організувати *виставку книг-ювілярів* «Ювілейна планета», «Ми – іменинники», *виставку-сюрприз* «Книга та її доля», *виставку-експонат* «Із історії відомих книг» або «Book-симпатія».

Серед різноманітних заходів дня почесне місце посідають ігрові форми роботи. Можна запропонувати юним користувачам: *літературне лото* «День народження у книжки», *літературний карнавал* «Бал Андерсена», шанувальникам пригод – *гру-пригоду* «Де знаходять скарби» за твором Р.Л.Стівенсона «Острів скарбів», *бібліомікс* за романами Ж.Верна «Діти капітана Гранта» і «П'ятнадцятирічний капітан». Виявить добрі знання твору *літературна вікторина* за книгою В.Нестайка «Тореадори з Васюківки», а *перегляд презентації* «Маленький принц» Антуана де Сент-Екзюпері або *буктрейлера* «Пурпурові вітрила» О.Гріна приверне увагу до книг за допомогою екрану.

«Нові книги – нові зустрічі або Три причини прочитати» – це ідея **четвертого** дня Тижня, присвяченого сучасній літературі для дітей – від казок і пригодницьких романів до детективів, трилерів та літератури для саморозвитку. Сучасні українські і зарубіжні автори написали нові історії – щирі, теплі, романтичні. Плануючи заходи, бібліотекар має на меті заохотити дітей до систематичного читання, виховати у них шанобливе ставлення до книги і культурних надбань народів, залучити увагу читачів до новинок дитячої літератури. Готуючись до заходів, скористайтеся матеріалами літературних конкурсів «ЛітАкцент», «Дитяча книга року-2017», «Коронація слова-2017», «Дитяча Книга року Бі-Бі-Сі-2017», переможцем якого стала книга дитячої письменниці, нашої землячки – лауреата премії «Гранд Коронація слова-2015» Анни Коршунової «Комп і компанія». Для читачів різних вікових категорій варто провести *презентації* нових книжок, *огляди* та *обговорення* новинок дитячої літератури, наприклад, «Казкове місто Суми» та «Маленькі історії казкового міста» Анни Коршунової та «Олександр Заступник Сумський», написаної сумськими школярами, яка посіла II місце у VII Всеукраїнському конкурсі «Моральний вчинок».

У цей же день для найменших користувачів варто підготувати *голосні читання* творів сучасних поетів і письменників, провести *огляд-знайомство* «Феєрія казок», *виставку-прем'єру* «Диво поряд – ось воно, книгою його звемо», *бібліоекспрес* «Книжкові герої для кожного з нас», *бібліофреш* «Апетитне читання». Для користувачів-учнів 5-9 класів пропонуємо організувати *виставку-пропозицію* «Бібліодрайв – для молодих, допитливих, модних» і провести *літературний бібліоподіум* «Модна книга», *книжкове дефіле* «Зустрічаємось з книжками — прикрашаємось думками!», *інформаційну годину* «Читай книги, що стали подією», *бібліошопінг* «Міні-маркет сучасної української літератури», *ток-шоу* «На подіумі українська книга», *виставка-рейтинг* «Знайомтеся! Книги – лауреати загальновідомих премій і конкурсів».

«У книжковім дивосвіті виростають творчі діти» – під таким гаслом проходить **п'ятий** день Тижня – *День творчості*.

Дитяча бібліотека – це центр інформації, духовного збагачення дитини, розвитку її інтелектуальних і творчих здібностей. Заходи цього дня можуть бути різноманітними за формою і змістом. Наприклад, для найменших читачів – *конкурси на кращу саморобку чи ілюстрацію* «Моя улюблена казка». Цього

дня також доречно буде провести *творчу майстерню* «Пишемо, малюємо, читаємо – в творчості зростаємо», де відбудуться *майстер-класи з витинанки* «Дитячі фантазії» (закладинки-реклами улюблених книг), *конкурси малюнків* «Про що розповідає моя улюблена книга», «Від читання до творчості», *виставки саморобок* «Витинанки, візерунки – це чудові подарунки», *студія-орігамі* «Паперові дива», *творча година* «Створи красу своїми руками» тощо. Якщо ж не виходить малювати, майструвати, грати на сцені, дітям можна просто пофантазувати за допомогою книги. Цьому допоможе *книжкова виставка* «Читаємо і творимо красу», біля якої відбудеться знайомство дітей із цікавими книгами, які сприятимуть розвитку їхньої творчості. Тож на завершення зустрічі маленькі читачі візьмуть додому книги в тій техніці, яка їм припала до вподоби, познайомляться з журналами, які допоможуть їм розкрити свої таланти і цікаво розважитись: «Сто талантів», «Жасмин», «Академія саморобкіна», «Маруся», «Умійко», «Вишиванка», «Узори вишивок» та інші.

День Книги та Інтернету «Пошукай. Подивись. Почитай» – така назва *шостого* дня Тижня. В час, коли Інтернет став реальним простором інтелектуального, духовного та побутового існування значної частини українців, інформатизація суспільства принесла літературі для дітей не лише нові виклики, а й нові можливості: з'явився універсальний інструмент творення та поширення інформаційного продукту для дітей і гуртування тих, кому це не байдуже. Сучасна сфера дитячого читання значно розширилася завдяки всесвітній мережі. Країна чарівна та віртуальна! Але для читачів вона реальна!

Інформаційні технології сьогодні стали невід'ємною частиною життя кожної дитини. В цей день для читачів доречно провести *бліц-опитування* «Інтернет – друг чи ворог читанню?», *відеопоради* «Подивився – прочитай» (екранізація літературних творів), *пошукову WEB-експедицію* «Розшукується модна книга», *відеоогляд* «Чарівний світ літератури в Інтернеті», *майстер-класи* «Веселе українсько-німецьке читання або Lesen auf Deutsch» (у рамках Українсько-німецького року мов), відвідати *Інтернет-бібліотеку* «Читальня Слоника Дзвоника», здійснити *віртуальні мандрівки* «Подорож із павучком Всезнайком» та *мандрівки літературними веб-сайтами* «Дитяча література в Інтернеті: де, що і як» тощо.

День урочистого закриття Тижня вже традиційно проводимо в колі дітей і батьків. «**Читаємо всією родиною**» – ось девіз останнього дня тижня читання!

Тиждень дитячого читання об'єднує не лише читачів і творців книги, а й допоможе долучитися до читання дітям разом з батьками, поспілкуватися, взяти участь у різноманітних бібліотечних заходах. Під час зустрічей цього дня необхідно визначити коло читання для кожної сім'ї, розповісти про традиції сімейного читання, про місце книги в сучасній сім'ї, про те, як книжка, прочитана разом, допомагає подружитися із власними дітьми. Варто організувати *стенд* «Читання – справа сімейна», створити *міні-куточки* для спільного читання та спілкування дітей і батьків «Книжкові новини для всієї родини», «Читаємо всією сім'єю». У рамках дня пропонуємо організувати *виставку-рекомендацію* «Корабель читання для сімейного єднання»,

«Бібліотека + родина = розвинута дитина», *виставку сімейної творчості* «Традиції народу в традиціях сім'ї», провести *бенефіси родини*, яка прочитала за рік найбільше книжок, і *конкурс сімей* (захист своїх емблем, реклама улюблених книг сім'ї), *фотоконкурс* «Захоплені читанням» з нагородженням грамотами «Майстри читання», званнями «Супер-читач року», «Зірка читання», *інформаційна лоція* «Сімейна година вихідного дня або 60 хвилин у бібліотеці», *книжковий салон-2017* «Гарні книги для всієї родини», *конкурси* «Мрій, твори, втілюй» (на кращу саморобку), «Я і родина моя» (на кращий малюнок).

Для кожної сім'ї в подарунок рекомендуємо підготувати комплект закладок «Журнали для читання в родині» або рекомендаційний список літератури «Кращі книги для батьків і дитини для читання в родині». Традиції спільного читання батьків і дитини благодатно впливають на всю родину, воно передбачає зміцнення духовних зв'язків сім'ї. Ось чому важливо правильно організувати дитяче читання, спрямувати його так, щоб дитина не розгубилася у книжковому морі, щоб спілкування з книгами стало звичним, і, що найважливіше, – приємним та улюбленим заняттям і було тим місточком, який об'єднує серця дітей і дорослих.

Епіграфом до методичних рекомендацій стали слова відомої німецької письменниці Йелли Лепман – місіонера дитячої літератури, якій належить ініціатива створення Міжнародного дня дитячої книги. Тож нехай книга буде джерелом знань, добрим порадиником і дає крила нашим дітям, які підніматимуть їх на неосяжну висоту!

Найяскравіші події Всеукраїнського тижня дитячого читання необхідно широко висвітлювати на власних бібліотечних сайтах, блогах, на шпальтах місцевих ЗМІ.

Головний методист
відділу інформації та маркетингу

Т.І.Бурятова

